

La novelaro Hieraŭ, hodiaŭ, morgaŭ de Bernard Golden
Radioprelego de Claude kaj Andrée GACOND, SRI, 1987 januaro 03

Cl.- Parolas Claude kaj Andrée Gacond nome de Svisa Radio Internacia. La pasintajn sabatojn ni atentigis vin pri la legindeco de la noveloj aperintaj en la Ĉina Antologio. Hodiaŭ ni ŝatus aŭdigi al vi la komencon de novelo de Bernard Golden.

A.- Ĉiuj esperantistoj konas la nomon Bernard Golden pro la abundo de liaj artikoloj, kiuj aperas en multaj esperanto-revuoj. Multaj eĉ miras pri tiu abundo, des pli, ke tiuj artikoloj estas ĝenerale tre interesaj kaj teme tre variaj.

Cl.- Fakte Bernard Golden havas ankaŭ beletrajn pretendojn kaj pluraj el liaj noveloj ricevis literaturan premion. En 1982 la eldonejo TK-Stafeto publikigis sub la titolo **Hieraŭ, hodiaŭ, morgaŭ** 12 novelojn de Bernard Golden, kiujn ni volonte laŭtleĝas al vi, se ni disponus je la konvena tempo, ĉar ili estas agrablaj rakontoj, enhave buntaj, lingve kaj stile maturaj.

A.- Estas sciate, ke Bernhard Golden estas arkeologo. Ĝuste pri arkeologia esploro rakontas la unua novelo, kiu fakte paraleligas hieraŭajn eventojn al la hodiaŭaj. Jen ni legas al vi erojn el tiu novelo de Bernard Golden:

Cl.- « ... Finpurigante la ostojn per delikataj peniktiloj, Duval elpoŝigis sian notlibron kaj, turnante sin al la apudstarantaj studentoj, komencis priskribi la trovaĵon. « La ostoj estas fosilioj aĝantaj pli-malpli dudek mil jarojn. Jen ! Tiuj estas de prahistoriaj ĉevaloj, kiuj vagadis en tiu ĉi valo dum la magdalena periodo. Povas esti, ke ili paŝtigis tie sur la ebenejo apud la rivero. »

A.- Tie sur la ebenejo apud la rivero paŝtigas ĉevalaro. Estas frua somero. La aero estas friska, la suno varmeta, kaj la akvo en la rivero frida, ĉar ĝi venas de la montaro ankoraŭ kovrita de glaĉero. Nun la ĉirkaŭaĵo estas silenta kaj paca, sed baldaŭ venos homoj, ĉasistoj. ...

Cl.- « ... kaj homoj ? scivole demandis unu el la studentinoj. Ĉu vi ankoraŭ ne trovis homajn ostojn tie ĉi ? »

« Ne, » respondis Duval, skuante la kapon. « Homaj ostoj estas pli maloftaj ol tiuj de bestoj. Krome, ostoj ne bone konserviĝis en la severa plejstocena ĉirkaŭmedio. » Fermante sian notlibron kaj stariĝante, li aldonis : « ... kvankam kelkfoje, se oni estas bonŝanca, oni povas malkovri restaĵojn de enterigo aŭ ... »

« Paĉjo ! Paĉjo ! Duval estis interrompita de la alveno de malgranda knabo, kiu haste kuris malsupren sur la deklivo. « Paĉjo, ili venas ! Ili trovis ion », ekscitite kriis Pierre, la dekjara filo de la arkeologo. Ankaŭ por li la prifosado estis emocia travivaĵo, ĉar estis la unua fojo, ke lia patro permesis al li viziti esplorlokon.

Post la anhelanta knabeto venis du vitoj, ambaŭ kovritaj de koto kaj ŝvito. ... Antaŭ ol atingi la lokon, kie Duval staris, senpolvigante sian veston, André Martin, la geologo, laŭte anoncis : « Ni sukcesis ! Tie sur la monteto estas groto. »

A.- Tie sur la monteto estas groto rigardanta al la ebenejo. Ĝi estas la sankta groto, la celo de la migrado de la homoj al tiu ĉi valo. En la groto okazos la iniciadceremonioj por knaboj, kiuj dum la pasinta jaro eniris la aĝklason indikantan la transiron de infano al plenkreskulo. La paŝtigantaj ĉevaloj jam forkuris antaŭ la apero de la homoj. Nun la alvenintaj familioj starigas siajn tendojn sur la verda herbotapiŝo de la ebenejo, kaj apud la rivero ludas aroj da infanoj.

Ili babilas ĉefe pri la venontaj solenaĵoj, kaj de tempo al tempo la voĉoj mallaŭtiĝas ĝisflustre, kiam iu mencias la sanktan groton, fingromontrante al la kruta flanko de la monteto.

Cl.- Fingromontrante al la kruta flanko de la monteto, la alia alveninto Louis Lebrun, ano de la loka klubo de grotesplorantoj, konfirmis la novaĵon. « Ne estas dubo, ... estas granda groto tie. »

La tri viroj komencis suprengrimpigi la deklivon en la direkto al la enirtruo. Pierre, kiu staris apud sia patro dum la daŭro de la interparolado, estis tute absorbita de la preparoj por la esploro en la prahistoria groto kaj komencis sekvi la virojn.

« Pierre ! » vokis la arkeologo. « Iru al la rivero ludi aŭ helpi la studentojn lavi ostojn. »

« Ne ! protestis la malgranda knabo. « Mi ne iros al la rivero. La akvo estas tro malvarma. Mi volas iri kun vi. »

« Mi ne permesas tion. La groto estas tro danĝera loko por infano. »

« Mi ne estas infano ! » ripostis Pierre, kolere stamfante la grundon. « La venontan aŭtunon mi estos dekunujara. »

A.- Dekunujara knabo, lavinte sin en la glacia akvo de la rivero, kuras sur la herbkovritan bordon al la loko, kie sidas lia fratino kaj pli juna frato. Li saltetas kaj frotas siajn brakojn kaj krurojn.

« Ĉu la akvo ne estas tro malvarma por vi ? » demandas la fratino.

« Tute ne ! » respondas la knabo kun malestima rigardo, kvazaŭ la demando estus insulto kontraŭ li. « Mi jam al kutimiĝis al ĝi. Mi devas prepari min por la inicado. Oni diras, ke en la groto estas necese transiri riveron. »

Cl.- « En la groto estas necese transiri riveron, » informis Lebrun. « Ĉu vi havas botojn » Duval kapneis. « Jen, prenu miajn, » diris Martin, detirante siajn kaŭĉukajn botojn. Doninte lastminutajn instrukciojn al la arkeologo, Lebrun gravmiente ligis unu finaĵon de la ŝnuro ĉirkaŭ la talio de Duval. Pierre, restante en la proksimeco, rigardis la scenon. La viroj staris en silenta atendo antaŭ la enirejo de la groto.

A.- Viroj staras en silenta atendo antaŭ la enirejo de la groto. Inter ili estas la olduloj de la klano kaj la ŝamano, vestita en feloj kun masko sur la vizaĝo kaj cerva kornaro surkape. Li nervoze kuras tien kaj reen, donante instrukciojn. Aliaj viroj alportas torĉojn kaj ŝtonpintajn lancojn. La junaj inicotoj ariĝas en apuda loko sur la deklivo, atendante la alvokon.

« Ĉu vi ne timas eniri la groton ? » la frateto demandas kun pepanta voĉo. « Oni diras, ke estas multaj sovaĝbestoj en ĝi. »

« Ne, etulo, » respondas la knabo. « Oni ne rajtas timi, kiam oni fariĝas plenkreskulo. Ĉu vi ne komprenas tion, stulĉjo ? »

Cl.- « Ĉu vi ne komprenas tion, stulĉjo ? Mi jam diris, ke estas tro danĝere por vi tie ĉi. » Denove la patro de Pierre admonis sian fileton. « Obeu min kaj iru al la malsupra parto de la monteto. »

Pierre, ankoraŭ paŭzantte, malproksimiĝis iomete, ĝis li trovis kaŝlokon. Tie li kolektis malgrandajn ŝtonojn en sia mankavo kaj komencis sencele ruli ilin malsupren sur la deklivo. De tempo al tempo li ĵetis rigardon al la plenkreskuloj apud la groto. Tie Lebrun forte tenante la ŝnurvolvaĵon, descendigis la arkeologon en la truon. Pierre amare pensis pri la malavantaĝoj esti knabo kaj demandis sin. « Kiam oni fariĝas plenkreskulo ? »

A.- « Kiam oni fariĝas plenkreskulo ? » demandas la frateto.

« Nu, kiam oni jam ne sentas timon. » fiere respondas la knabo, ludeme taŭzante la hararon sur la kapeto de la infano.

La ŝamano sonigas sian tamburon kiel signalon por la ekirigo de la ceremornio.

Cl.- Tiuj citaĵoj el la novelo Inicado en la groto instigu vin akiri kaj legi la novelaron Hieraŭ, hodiaŭ, morgaŭ de Bernhard Golden.

A.- Vi aŭdis elsendon de Svisa Radio Internacia. Le venontan sabaton Andy Künzli komencos prelegaron pri la slava mondo. Claude kaj Andrée Gacond diras al vi ĝis reaŭdo !

*Kopirajto © Claude GACOND, www.esperanto-gacond.ch
Prilaboris: [Stefano KELLER](#), decembro 2012*